

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 5 grudnia 2019 r.

KN - I.4131.1.466.2019.10

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 w zakresie wyrazów „ - Zaświadczenie lekarskie, że dziecko zostało poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym” uchwały nr XIII/88/2019 z dnia 29 października 2019 r. Rady Gminy Baranów w sprawie kryteriów stosowanych w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla których Gmina Baranów jest organem prowadzącym oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów - **ze względu na istotne naruszenie prawa.**

Uzasadnienie

Uchwała nr XIII/88/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 29 października 2019 r. w sprawie kryteriów stosowanych w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli i do oddziałów w szkołach podstawowych dla których Gmina Baranów jest organem prowadzącym oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów została podjęta na podstawie „art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 131 ust. 4 i 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.)”.

Uchwałę doręczono Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 6 listopada 2019 r.

Dokonując oceny legalności przedłożonej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 131 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.), zwanej dalej „u.p.o.”, „W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub jeżeli po zakończeniu tego etapu dane publiczne przedszkole, oddział przedszkolny w danej publicznej szkole podstawowej albo dana publiczna inna forma wychowania przedszkolnego nadal dysponuje wolnymi miejscami, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, z uwzględnieniem zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych. Organ prowadzący określa dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów”. Natomiast jak stanowi art. 131 ust. 6

u.p.o. „Organ prowadzący określa nie więcej niż 6 kryteriów, o których mowa w ust. 4 i 5, oraz przyznaje każdemu kryterium określoną liczbę punktów, przy czym każde kryterium może mieć różną wartość”.

Z powyższego wynika, że przyjęcie do przedszkoli publicznych (bądź oddziałów przedszkolnych w szkołach), w określonych przypadkach, powinno być poprzedzone pewnego rodzaju postępowaniem konkursowym, którego celem jest wyłonienie spośród nadliczbowej grupy kandydatów, tych najbardziej potrzebujących oraz „lokalnie i społecznie pożądanych”. Pomocne w tym procesie mają być kryteria rekrutacyjne ustalone przez organ prowadzący oraz przyporządkowana im określona wartość punktowa, plasująca danego kandydata na danym miejscu w tym „konkursie”. Motywem przewodnim przy ustalaniu tych kryteriów, zgodnie z art. 131 ust. 4 u.p.o. powinny być: potrzeby dziecka i jego rodziny (zwłaszcza konieczność pogodzenia przez rodziców lub rodzica samotnie wychowującego obowiązków zawodowych z obowiązkami rodzinnymi) oraz lokalne potrzeby społeczne.

W § 1 uchwały Rada Gminy Baranów określiła kryteria rekrutacji stosowane w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla których Gmina Baranów jest organem prowadzącym oraz punktację za poszczególne kryteria. Jak wynika z § 1 uchwały „Określa się kryteria rekrutacji stosowane w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla których Gmina Baranów jest organem prowadzącym oraz punktację za poszczególne kryteria i wskazano w Tabeli Lp. 1, że „Dziecko posiadające na dzień rekrutacji komplet szczepień ochronnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753) lub też zostało zwolnione z tego obowiązku z przyczyn zdrowotnych” otrzymuje z tego tytułu 7 punktów w postępowaniu rekrutacyjnym do przedszkola. Natomiast w § 2 analizowanej uchwały wskazano, że określa się dokumenty niezbędne do potwierdzenia kryteriów określonych w § 1, tj. m. in. „Zaświadczenie lekarskie, że dziecko zostało poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym”.

Zdaniem organu nadzoru zacytowana regulacja w zakresie, w jakim nakłada na rodziców/opiekunów prawnych obowiązek przedstawienia zaświadczenia lekarskiego, że dziecko zostało poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym podjęta została bez podstawy prawnej. W pierwszej kolejności organ nadzoru wskazuje, że materia dotycząca obowiązku szczepień ochronnych została uregulowana w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239) oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753). Wymieniona ustawa przewiduje zasady i tryb poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także prowadzenia dokumentacji medycznej w tym zakresie oraz udostępniania danych dotyczących obowiązkowych szczepień organom inspekcji sanitarnej (art. 17 ww. ustawy). W przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym ponosi osoba, która sprawuje prawną pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną, albo opiekun faktyczny (art. 5 ust. 2 ww. ustawy). W sytuacji uchylania się

od obowiązkowego szczepienia ochronnego są stosowane działania przewidziane w ramach egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym. Podstawę prawną prowadzenia egzekucji administracyjnej stanowi art. 26 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314 ze zm.). W świetle art. 119 § 1 tej ustawy, na opiekunów dziecka może być nałożona grzywna w celu przymuszenia do wykonania obowiązku. Natomiast dalsze uchylanie się od obowiązku poddania się szczepieniu ochronnemu, pomimo zastosowania środków egzekucyjnych, stanowi wykroczenie zagrożone karą określoną w art. 115 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2018 r. poz. 821 ze zm.).

W niniejszej sprawie istotne jest, że w świetle art. 17 ust. 8 pkt 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, wpisów potwierdzających wykonanie szczepienia ochronnego dokonuje się w dokumentacji medycznej osoby szczepionej. Zajmując stanowisko odnośnie dokumentacji medycznej, trzeba podkreślić, że w myśl art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. 2016.119.1), zwanego dalej „RODO”, zabrania się przetwarzania m. in. danych dotyczących zdrowia. Ustawodawca w art. 9 ust. 2 RODO wprowadził wyjątki od tej zasady, jednakże żaden z nich nie upoważnia rady gminy do podjęcia uchwały zobowiązującej rodzica/opiekuna prawnego dziecka do przedłożenia zaświadczenia potwierdzającego odbycie szczepień przez dziecko lub przedstawienia zaświadczenia o przeciwwskazaniach medycznych do wykonania szczepień. Jednocześnie, zdaniem organu nadzoru zakaz przetwarzania danych wrażliwych, jakimi niewątpliwie są informacje o odbytych obowiązkowych szczepieniach dziecka oraz informacje o przeciwwskazaniach medycznych do wykonania szczepień, stanowi przejaw konstytucyjnej zasady ochrony prywatności wynikającej z art. 51 ust. 1 Konstytucji RP. W świetle tego przepisu „Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby”.

Ponadto pamiętać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2019 r. poz. 1127 ze zm.) „Dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie określonej w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych”. Zatem zbieranie danych osobowych, także tych wrażliwych, powinno odbywać się dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów. Cele przetwarzania danych osobowych wyznaczone są każdorazowo przepisami przyznającymi kompetencje do przetwarzania danych. Gromadzenie przez przedszkola danych o szczepieniach kandydatów oznaczałoby tworzenie bazy danych wrażliwych przez podmioty, które nie są do przetwarzania takich danych uprawnione.

Poza tym nałożenie na rodzica/opiekuna prawnego dziecka obowiązku przedłożenia zaświadczenia lekarskiego, że dziecko zostało poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym nie koresponduje z obowiązkiem lekarza realizującego świadczenia z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) do wydania przedmiotowych dokumentów. Zauważyć bowiem należy, że pacjentom korzystającym ze świadczeń opieki zdrowotnej, objętych finansowaniem ze środków publicznych nie przysługują wszelkie zaświadczenia na ich żądanie, lecz tylko wymienione w powszechnie obowiązujących przepisach. W art. 16

ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.) wskazano, że „Świadczeniobiorcy na podstawie ustawy nie przysługują orzeczenia o zdolności do prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz inne orzeczenia i zaświadczenia lekarskie wydawane na życzenie świadczeniobiorcy, jeżeli nie są one związane z dalszym leczeniem, rehabilitacją, niezdolnością do pracy, kontynuowaniem nauki, uczestnictwem dzieci, uczniów, słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli i studentów w zajęciach sportowych i w zorganizowanym wypoczynku, a także jeżeli nie są wydawane dla celów pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, lub ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie”.

Organ nadzoru stwierdza, że Rada Gminy Baranów nakładając na rodziców/opiekunów prawnych dziecka obowiązek przedstawienia zaświadczenia lekarskiego, że dziecko zostało poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym jako warunku niezbędnego do uzyskania określonej ilości punktów w czasie trwania rekrutacji do przedszkola, działała bez podstawy prawnej.

Mając wszystkie powyższe ustalenia na uwadze uzasadnione jest stwierdzenie nieważności § 2 we wskazanym zakresie wyrazów uchwały nr XIII/88/2019 Rady Gminy Baranów z dnia 29 października 2019 r., jako wydanego z istotnym naruszeniem prawa.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przysługuje skarga za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Aneta Niestrawska
Wicewojewoda Wielkopolski
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Baranów
Wójt Gminy Baranów